

Midt- og Vestsjællands Politi, Hovedstation
Skovbogade 3
4000 Roskilde

Tilsynscenter Øst
Postboks 1228
0900 København C
Tlf. 70121288
Fax 70121289
at@at.dk
www.at.dk
CVR-nr. 21481815

Indstilling til retslig tiltale for overtrædelse af arbejdsmiljøloven

19. april 2017

Arbejdstilsynet indstiller herved, at der rejses tiltale mod virksomheden

Vores sag
20160045493/6
Vores ref.
Anne-Marie Gry Storm Pedersen

KØBENHAVNS KOMMUNE
Borups Allé 177
2400 København NV
CVR.nr.: 64942212

CVR-nr.17143611

for følgende to forhold:

Forhold nr. 1

for overtrædelse af Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010 om lov om arbejdsmiljø, med senere ændringer, § 82, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2, jf. stk. 5, nr. 4, jf. stk. 6, jf. § 86, jf. § 38, og Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse med senere ændringer § 30, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. § 4 og § 11,

ved den 25. marts 2016 på Bocenter Lindegåden, Boserupvej 7, 4000 Roskilde at have været ansvarlig for, at arbejdet ikke var planlagt, tilrettelagt og ej heller udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet de ansatte udførte særlig farligt arbejde med bocenterets beboere, hvoraf flere havde alvorlige psykiske lidelser, misbrug og kendt, voldsom, udadreagerende og uforudsigelig adfærd, samtidig med at beboerne frit kunne færdes på hele bocenteret, samt forlade bocenterets område, hvor de kunne få adgang til euforiserende stoffer, alkohol og våben, uden at faren fra arbejdet var effektivt forebygget, idet de ansatte ikke havde tilstrækkelig mulighed for at tilkalde hjælp, idet de gik alene i områder uden visuel og auditiv kontakt med kollegaer, uden effektive alarmer, hvilket medførte, at den ansatte, Vivi Nielsen, blev udsat for et knivoverfald fra en beboer, mens hun opholdt sig alene i medicinrummet, hvorved den ansatte Vivi Nielsen afgik ved døden.

Arbejdstilsynet har den 27. marts 2016 undersøgt ulykken ved tilsynsførende Henriette Bjerg Mahrt og Bente Jensen. Vedrørende de nærmere omstændigheder i sagen henvises til vedlagte bilag. Arbejdstilsynet har efterfølgende besøgt arbejdsstedet igen den 26. april 2016, hvor der fortsat var store problemer med sikkerheden for de ansatte, og flere ansatte fortsat blev udsat for vold og trusler.

Arbejdstilsynet henviser i øvrigt til politiets journal nr. 1200-10170-00862-16.

Særligt vedrørende spørgsmål om eventuel straffrihed for arbejdsgiveren efter arbejdsmiljølovens § 83, stk. 3, bemærkes følgende:

I denne sag har arbejdsgiveren ikke overholdt sine forpligtelser i lovens kapitel 4, idet arbejdsgiveren ikke har planlagt eller tilrettelagt arbejdet, på en sådan måde, at det kunne udføres sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. arbejdsmiljøloven § 15. Arbejdstilsynet har særlig lagt vægt på, at flere af bocenterets beboere havde alvorlige psykiske lidelser, misbrug og kendt, voldsom, udadreagerende og uforudsigelig adfærd, samtidig med at beboerne frit kunne færdes på hele bocenteret samt forlade bocenterets område, hvor de kunne få adgang til euforiserende stoffer, alkohol og våben. Arbejdstilsynet har også lagt vægt på, at de ansatte arbejdede alene uden visuel eller auditiv kontakt med kollegaer, hvorfor de ansatte ikke havde mulighed for hurtigt og effektivt at kunne tilkalde hjælp.

Dette betyder samlet set, at arbejdsgiveren ikke har opfyldt kapitel 4 i arbejdsmiljøloven, hvorfor straffrihedsreglen i § 83, stk. 3 ikke finder anvendelse på denne konstaterede overtrædelse.

Bøde

Arbejdstilsynet indstiller, at der nedlægges påstand om bøde til Københavns Kommune på 120.000 kr.

Bødepåstanden er fastsat under hensyn til, at der er sket en materiel overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, at der er tale om en ulykke med døden til følge, og under hensyn til, at virksomheden tidligere har vedtaget bøder for overtrædelse af arbejdsmiljøloven og under hensyn til virksomhedens størrelse.

Uddybende redegørelse for bødepåstanden:

I den konkrete sag tager bødepåstanden udgangspunkt i en grundbøde på 20.000 kr., idet der er tale om en materiel overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Grundbøden er herefter fordoblet, jf. § 82, stk. 2, idet der ved ulykken er sket en alvorlig personskade med døden til følge. Det følger af arbejdsmiljølovens § 82, stk. 2, som blev ændret med lov nr. 1395 af 27. december 2008, at straffen efter § 82, stk. 1 kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen har medført en ulykke med alvorlig personskade eller døden til følge. Det fremgår endvidere, at såfremt forholdet er omfattet af § 82, stk. 2, kan der ikke samtidigt udmåles en straf for en skærpende omstændighed efter § 82, stk. 4, nr. 1 (dagældende stk. 5, nr. 1).

Af bemærkningerne til lovforslag L48 til lov nr. 1395 af 27. december 2008 fremgår det af afsnit 2.1, at der med ændringen af § 82, stk. 2 sigtes mod en fordobling af det nuværende bødeniveau efter § 82, stk. 1 for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, der har medført en ulykke med alvorlig personskade eller døden til følge for derved at begrænse antallet af arbejdsulykker. Det fremgår endvidere, at begrebet "alvorlig personskade" fx kan omfatte amputationer, knoglebrud, sårskader eller ætsninger på store dele af kroppen og forgiftninger. Skader som forstuvninger samt brud på fingre og tær vil normalt ikke kunne

betragtes som alvorlige personskader. Det tilkommer i øvrigt domstolene ved en konkret vurdering af fastslå, om en skade er en "alvorlig personskade".

I nærværende sag vurderer Arbejdstilsynet, at der er tale om en alvorlig personskade med døden til følge. Arbejdstilsynet henviser til politiets rapport.

Der er herefter tillagt 20.000 kr. til grundbøden, idet virksomheden tidligere den 11. december 2015 har vedtaget en bøde for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet henviser til politiets journal numre: 0100-90270-00130-15 og 0100-90270-00077-15. Ifølge § 82, stk. 5, nr. 4 skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed. Ifølge lovbemærkningerne til lov nr. 1869 af 29. december 2015 er det uden betydning, om de tidligere straffe vedrører samme, lignende eller helt andre overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Det afgørende er, at både den tidligere lovovertrædelse og den lovovertrædelse, der aktuelt er til pådømmelse, kan karakteriseres som en grov overtrædelse, og at den tidligere grove overtrædelse er endeligt afgjort, enten ved bødevedtagelse eller dom, inden for 4 år forud for den aktuelle overtrædelse.

Herefter skal der ske en differentiering af bøden, jf. § 82, stk. 6, hvorefter der ved arbejdsgiverens overtrædelse af § 15, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, kapitel 9 og kapitel 10 skal lægges vægt på virksomhedens størrelse ved straffens udmåling. Tilsvarende gælder ved arbejdsgiverens manglende efterkommelse af påbud efter lovens § 77, eller § 77a, stk. 1, når påbuddene omhandler de nævnte bestemmelser.

Af bemærkningerne til lovforslaget (L31/2015/1) fremgår, at der med lovændringen er tilsigtet en differentiering af bøderne efter antallet af ansatte i virksomheden på overtrædelsestidspunktet.

I nærværende sag er der foretaget en differentiering af bøden med 100 % efter lovens § 82, stk. 6. Ved differentieringen er det lagt til grund, at virksomheden har 43.803 ansatte, jf. vedlagte notat om antal ansatte. Oplysningerne stammer fra Danmarks Statistik og vedrører 1. kvartal 2016. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag L31/2015/1, at bøden skal forhøjes med 100 % når virksomheden har over 100 ansatte.

Hvis der under sagens behandling fremkommer andre oplysninger om, hvor mange ansatte der var i virksomheden på overtrædelsestidspunktet, anmoder Arbejdstilsynet om at blive kontaktet, gerne telefonisk, med henblik på vurdering af, om oplysningerne giver anledning til ændringer i indstillingen til bødens størrelse.

Sammenlagt giver det en bødepåstand på 120.000 kr.

Forhold nr. 2

for overtrædelse af Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010 om lov om arbejdsmiljø, med senere ændringer, § 82, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2, jf. stk. 5, nr. 4, jf. stk. 6, jf. § 86, jf. § 38, og Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse med senere ændringer § 30, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. § 4,

ved den 19. maj 2016 på Bocenter Lindegåden, hus nr. 4 og 5, Boserupvej 7, 4000 Roskilde at have været ansvarlig for, at arbejdet ikke blev udført sikkerhedsmæs-

sigt fuldt forsvarligt, idet de ansatte arbejdede med rengøring omkring bocenterets beboere, hvoraf flere havde alvorlige psykiske lidelser, misbrug og kendt, voldsom, udadreagerende og uforudsigelig adfærd, samtidig med at beboerne frit kunne færdes på hele bocenteret, herunder i bocenterets køkkener, uden at der effektivt er sikret imod, at beboerne har adgang til knive i hus 4 og 5, idet en procedure om at låse knivene inde ikke blev overholdt, hvorved der blev fremkaldt fare for de ansattes liv og helbred.

Arbejdstilsynet har den 19. maj 2016 besøgt arbejdsstedet ved tilsynsførende Bente Jensen. Vedrørende de nærmere omstændigheder i sagen henvises til vedlagte bilag.

Særligt vedrørende spørgsmål om eventuel straffrihed for arbejdsgiveren efter arbejdsmiljølovens § 83, stk. 3, bemærkes følgende:

I denne sag har arbejdsgiveren ikke overholdt sine forpligtelser i lovens kapitel 4, idet arbejdsgiveren ikke har ført effektivt tilsyn med arbejdet på pladsen, jf. arbejdsmiljølovens § 16. Arbejdstilsynet lægger særlig vægt på, at det oplyses overfor Arbejdstilsynet, at der i perioden mellem 27. april og 13. maj 2016 har været 5 registrerede tilfælde, hvor proceduren ikke har været overholdt, herunder flere episoder hvor brødknive har ligget fremme. Arbejdstilsynet har også lagt vægt på, at det er oplyst overfor Arbejdstilsynet, at centerlederen i et konkret tilfælde blev bekendt med, at en kniv ikke havde været låst inde og alligevel ikke reagerede overfor det tilstedeværende personale. Arbejdstilsynet lægger også vægt på, at der ikke er systematisk optælling af knivene i hus 4-5. Arbejdstilsynet vurderer endeligt, at det er utilstrækkeligt og ikke effektivt, at ansatte skal påtale kollegaers forkerte håndtering af knive.

Dette betyder samlet set, at arbejdsgiveren ikke har opfyldt kapitel 4 i arbejdsmiljøloven, hvorfor straffrihedsreglen i § 83, stk. 3 ikke finder anvendelse på denne konstaterede overtrædelse.

Bøde

Arbejdstilsynet indstiller, at der nedlægges påstand om bøde til Københavns Kommune på 80.000 kr.

Bødepåstanden er fastsat under hensyn til, at der er sket en materiel overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, at virksomheden tidligere har vedtaget en bøde for overtrædelse af arbejdsmiljøloven og under hensyn til virksomhedens størrelse.

Uddybende redegørelse for bødepåstanden:

I den konkrete sag tager bødepåstanden udgangspunkt i en grundbøde på 20.000 kr., idet der er tale om en materiel overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Der er herefter tillagt 20.000 kr. til grundbøden, idet virksomheden tidligere den 11. december 2015 har vedtaget en bøde for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet henviser til politiets journal numre 0100-90270-00130-15 og 0100-90270-00077-15. Ifølge § 82, stk. 5, nr. 4, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed. Ifølge lovbemærkningerne til lov nr. 1869 af 29. december 2015 er det uden betydning, om de tidligere straffe vedrører samme,

lignende eller helt andre overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Det afgørende er, at både den tidligere lovovertrædelse og den lovovertrædelse, der aktuelt er til pådømmelse, kan karakteriseres som en grov overtrædelse, og at den tidligere grove overtrædelse er endeligt afgjort, enten ved bøvedtagelse eller dom, inden for 4 år forud for den aktuelle overtrædelse.

Herefter skal der ske en differentiering af bøden, jf. § 82, stk. 6, hvorefter der ved arbejdsgiverens overtrædelse af § 15, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, kapitel 9 og kapitel 10 skal lægges vægt på virksomhedens størrelse ved straffens udmåling. Tilsvarende gælder ved arbejdsgiverens manglende efterkommeelse af påbud efter lovens § 77, eller § 77a, stk. 1, når påbuddene omhandler de nævnte bestemmelser.

Af bemærkningerne til lovforslaget (L31/2015/1) fremgår, at der med lovændringen er tilsigtet en differentiering af bøderne efter antallet af ansatte i virksomheden på overtrædelsestidspunktet.

I nærværende sag er der foretaget en differentiering af bøden med 100 % efter lovens § 82, stk. 6. Ved differentieringen er det lagt til grund, at virksomheden har 43.803 ansatte, jf. vedlagte notat om antal ansatte. Oplysningerne stammer fra Danmarks Statistik og vedrører 1. kvartal 2016. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag L31/2015/1, at bøden skal forhøjes med 100 % når virksomheden har over 100 ansatte.

Hvis der under sagens behandling fremkommer andre oplysninger om, hvor mange ansatte der var i virksomheden på overtrædelsestidspunktet, anmoder Arbejdstilsynet om at blive kontaktet, gerne telefonisk, med henblik på vurdering af, om oplysningerne giver anledning til ændringer i indstillingen til bødens størrelse.

Sammenlagt giver det en bødepåstand på 80.000 kr.

Sammenlagt bøde for de to forhold

Sammenlagt for de to forhold giver det en bødepåstand 200.000 kr.

Øvrige bemærkninger til begge forhold

Kumulation

Arbejdstilsynet skal til sagen bemærke, at arbejdstilsynet tidligere har sendt indstilling til retslig tiltale mod virksomheden til Københavns Politi for overtrædelse af arbejdsmiljøloven. Arbejdstilsynet henviser til politiets journal numre:

- 0100-90270-00077-16
- 0100-90270-00198-16
- 0100-90270-00115-15.

Arbejdstilsynet gør desuden opmærksom på, at Københavns Kommune i perioden mellem overtrædelsen og Arbejdstilsynets indstilling har vedtaget en udenretlig bøde i sag nr. 0900-90270-00052-16.

Arbejdstilsynet skal i den forbindelse bemærke, at der inden for arbejdsmiljølovgivningen er almindelig praksis for absolut kumulation.

Virksomhedens klage over Arbejdstilsynets påbud

Københavns Kommune har klaget over alle Arbejdstilsynets påbud i denne sag. Sagerne er efterfølgende blevet fastholdt i Arbejds miljøklagenævnet. Klagenævnets afgørelser vedlægges til orientering. Såfremt politiet vurderer det nødvendigt for sagens behandling, kan Københavns Kommunes klager samt Arbejdstilsynets udtalelse til klagenævnet fremsendes.

Bemærkninger

Der henvises til Rigsadvokatens Meddelelse nr. 8/2006.

Tilsynsførende Henriette Bjerg Mahrt og Bente Jensen kan, hvis anklagemyndigheden finder det nødvendigt, indkaldes til eventuelle retsmøder.

Arbejdstilsynet anmoder om at få tilsendt kopi af anklageskriftet og evt. dom. I tilfælde af at sagen måtte blive afgjort ved en bødevedtagelse, beder Arbejdstilsynet om underretning herom. Arbejdstilsynet beder om at blive orienteret om alle retsmøder, uanset om tilsynsførende indkaldes til at afgive vidneforklaring.

Skulle der opstå tekniske eller juridiske problemer i forbindelse med sagens behandling, er I velkomne til at kontakte undertegnende på tlf. nr. 72209445. Såfremt sagen skal afgøres i retten, opfordres anklagemyndigheden ligeledes til at kontakte undertegnede til besvarelse af uddybende spørgsmål mv.

Københavns Kommune er i dag underrettet om, at sagen er sendt til politiet med henblik på retslig tiltale. Arbejdstilsynet har ikke orienteret andre om sagen.

Følgende bilag er vedlagt:

- Arbejdstilsynets strakspåbud om at arbejdet skal planlægges og tilrettelægges forsvarligt
- Arbejdstilsynets strakspåbud om at virksomheden skal sikre, at arbejde alene uden visuel og auditiv kontakt undgås
- Arbejdstilsynets strakspåbud om at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt
- Arbejdstilsynets strakspåbud om at sikre at arbejdet tilrettelægges sådan, at faren for vold ifb. adgang til knive imødegås
- Arbejdstilsynets rapport om grove overtrædelser
- Arbejdstilsynets rapport om grove overtrædelser
- Arbejdstilsynets rapport om grove overtrædelser
- Arbejdstilsynets rapport om grove overtrædelser
- Virksomhedens tilbagemelding
- Virksomhedens tilbagemelding
- Virksomhedens tilbagemelding
- Virksomhedens tilbagemelding
- Virksomhedens tilbagemelding
- Besøgsrapport fra besøg 27. marts 2016
- Besøgsrapport fra besøg 26. april 2016
- Besøgsrapport fra besøg 19. maj 2016
- Besøgsrapport fra besøg 1. juli 2016
- Berigtigelse af besøgsrapport fra 1. juli 2016

- Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse
- Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse
- Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse
- Notat om antal ansatte
- Notat om ændring af arbejdsmiljøloven pr. 1.1.2016, skærpelse af straffen.

Venlig hilsen

Anne-Marie Gry Storm Pedersen
Centerjurist